

Voorganger: Bert de Wit

Schriftlezing: Johannes 1:35-51

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus – thuis en hier in de kerk,

‘Kennen en gekend worden’ – dat is jarenlang het motto geweest van Carnisse Haven. Ik weet niet wie dat ooit heeft bedacht. Misschien Freek Plugge wel, toen hij in de vorige eeuw voor het eerst ouderling werd. Maar het was een goed motto, want het ging jarenlang mee. En we zouden het ook vandaag kunnen gebruiken. Want het zou het opschrift boven de Schriftlezing van vandaag kunnen zijn: ‘Kennen en gekend worden...’

In de evangeliën van Matteüs, Marcus en Lucas wordt aan het begin verteld over de ‘roeping van de eerste leerlingen’. Jezus ‘roept’ zijn leerlingen om hem te volgen. Hij roept ze uit hun dagelijkse leven weg. Simon en Andreas zitten in hun vissersbootje netten te boeten, dan komt Jezus langs die roept: ‘Volg mij!’ En daar gaan ze!

In het evangelie naar Johannes gaat dat anders.

Johannes heeft het niet over een ‘roeping’ van de leerlingen, maar over een ontmoeting van Jezus met de leerlingen. Ze maken kennis met elkaar. En verder worden de woorden ‘zoeken’, ‘vinden’ en ‘gevonden worden’ gebruikt.

‘Wat zoeken jullie?’ – vraagt Jezus aan twee leerlingen van Johannes de Doper.

‘Wij hebben de messias gevonden’, zegt één van de twee later tegen zijn broer.

De volgende dag ‘zoekt’ Jezus Filippus op en Filippus ‘zoekt’ vervolgens Natanaël op.

‘Wij hebben die man “gevonden”’, zegt Filippus, ‘waar Mozes en de profeten het over hadden’.

Zo zoeken en vinden Jezus en zijn leerlingen elkaar.

Andere woorden die veel worden gebruikt zijn ‘zien’ en ‘gezien worden’.

De twee leerlingen van Johannes willen zien waar Jezus woont. ‘Kom maar mee, dan zul je het zien!’ – zegt Jezus. Ze gingen mee en zagen waar hij woonde – en besloten vervolgens om maar bij hem te blijven.

Even later ‘zag’ Jezus Natanaël aankomen en zei: ‘Dat is nou een echte Israëliet, een mens zonder bedrog’. Als Natanaël dan vraagt waar hij hem van kent, zegt Jezus: ‘Ik had je al “gezien” voordat Filippus je riep – je zat onder de vijgenboom’.

Zien en gezien worden, vinden en gevonden worden – dat gaat gelijk op met kennen en gekend worden. En ook kennen en gekend worden gaan gelijk op. De leerlingen leren Jezus kennen doordat hij hen kent.

‘Waar kent u mij van?’ – vraagt Natanaël. Jezus had hem een oprechte Israëliet genoemd.

Zoiets behoor je niet van jezelf te denken, maar Natanaël dacht: ‘Die man kent mij!’

Als Jezus dan ook nog zegt: ‘Ik zag je al onder die vijgenboom...’ – dan breekt het inzicht bij

Natanaël door. ‘Rabbi’, zegt Natanaël tegen Jezus: ‘U bent de zoon van God, de koning van Israël’.

Ineens ziet hij wie Jezus is – op het moment dat hij door Jezus wordt gezien.

En dat gebeurt ook in de andere ontmoetingen van Jezus met zijn leerlingen. Jezus ziet dat de twee leerlingen van Johannes iets zoeken. Als hij daar naar vraagt – ‘wat zoeken jullie?’ – noemen ze hem ‘Rabbi!’ – ‘Meester!’

Op het moment dat Jezus laat zien dat hij hen ziet, wordt hij hun leraar. Elke keer als een leerling zich gekend voelt, leert hij Jezus kennen. Dat merk je aan hoe ze Jezus noemen.

Andreas noemt Jezus ‘de messias’.

Filippus noemt Jezus ‘de man over wie Mozes en de profeten hebben geschreven’.

En Natanaël noemt Jezus dus: ‘zoon van God’ en ‘koning van Israël’.

Ze leren Jezus kennen, doordat ze ervaren dat ze door hem gekend worden.

Zo vinden ze elkaar. Zo worden zij leerling, volgeling van Jezus.

Johannes heeft het niet over ‘de roeping’ van de eerste leerlingen. Maar is dit niet zoals het gaat wanneer je je geroepen voelt?

Veel mensen vinden het begrip ‘roeping’ wat ongemakkelijk. Zo dadelijk wordt aan de nieuwe ambtsdrager gevraagd of hij gelooft dat hij door God zelf tot deze dienst is geroepen. Tja, wat moet je daar op antwoorden? Mag je zoiets wel denken, dat God zelf jón heeft geroepen? Wie denk jij dan wel niet dat jij bent?

Maar het gaat er niet om wat je van jezelf denkt. Het geheim van geroepen worden is, dat je ervaart wat die ander van jou denkt. En dat je daardoor jezelf leert kennen. Iets in jou voelt zich gekend door het beroep dat die ander op jou doet.

Misschien schrik je daarvoor terug. Omdat je jezelf zo niet kent. Je hebt jezelf nooit gezien als iemand die ouderling zou kunnen zijn. En nou word je zomaar geroepen door de gemeente...

Wat doet dat met je?

Je kunt die vraag direct naast je neerleggen en denken: ‘Die mensen van de kerk zijn knettergek, ze weten niet half hoe druk ik het heb’. Maar ik denk niet dat je dat zomaar zult doen.

Je zult altijd – al is het maar even – met andere ogen naar jezelf kijken. ‘Zien ze een ouderling in mij?’ En het kan bijna niet anders dan dat je daarna in een flits denkt: ‘Ziet God een ouderling in mij?’ Is het de Heer die mij zoekt? Die aan mij trekt? Die mij roept?

Die vragen zullen allemaal bij je opkomen, op het moment dat je geraakt wordt. Je weet op de één of andere manier dat je gezien wordt, gekend wordt. Hoe dat kan is moeilijk uit te leggen. Dat kan iets heel kleins zijn: een blik, een glimlach, een vraag.

Een juf die vraagt: ‘Wil jij mij helpen?’ – aan een leerling die altijd als ‘lastig’ wordt gezien. Het klinkt misschien wat overdreven, maar zo’n vraag kan een leven veranderen. Het kan het zelfbeeld van een kind veranderen.

Als iemand iets in jou ziet wat jij zelf helemaal niet dóór hebt – een verlangen, een gevoeligheid, een talent – dan kun je daardoor zelfbewust worden en tot bloei komen. Dan leer je jezelf kennen, doordat je door die ander gekend wordt.

Zo werkt roeping.

Het is niet iets bovennatuurlijks, geen stem uit de hemel. Je wordt aangesproken door een medemens. Iemand die een beroep op je doet, op welke manier dan ook.

Je hoort wat die ander zegt, maar het raakt je ook. Het ráákt je op zo’n manier, dat je er iets mee moet dóen. Je kunt niet zomaar stil blijven zitten. Je weet wat je te dóen staat.

Zoals Andreas en Simon, Filippus en Natanaël wísten, dat ze bij deze man – die Jezus – wilden horen. Doordat Jezus hen zó aansprak, dat ze Gods stem meenden te verstaan.

En dan zegt Jezus tegen Natanaël: ‘Jij noemt mij de zoon van God, omdat ik jou onder de vijgenboom zag zitten’. Nou, dan zul je nog wat zien! ‘Jullie zullen de hemel geopend zien’, zegt Jezus. Als ze Jezus zien, dan is het of ze rechtstreeks in de hemel kijken. Als ze Jezus zien, dan zien ze God! Of beter gezegd: als ze Jezus zien, zien ze dat God hén ziet.

Zo leer je God kennen – door gekend te worden door Hem. En zo leer je je roeping kennen: wie je bent als mens, wie je mag zijn. We hoeven echt niet allemaal ambtsdrager te worden. Maar we worden allemaal op die manier geroepen. Om te worden wie we zijn in Gods ogen.

Zoekend naar licht worden wij mensen door wie Christus ons licht schijnt, ook vandaag.

Amen.